

KANADSKÝ SYSTÉM EXPRESS ENTRY

Září 2019

Oldřich Bureš
Metropolitní univerzita Praha

Robert Stojanov
Mendelova univerzita v Brně

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Tento výzkum byl financován Technologickou
agenturou České republiky v rámci projektu Éta:
TL01000468 **Chytrá migrace v České republice**

S **art**
igration

Kanadský systém Express Entry

Oldřich Bureš a Robert Stojanov

Policy Paper

Issue 2019/01

Migration and Diversity Research Centre

Jak citovat tuto práci: Bureš, O.; Stojanov, R. (2019): *Kanadský systém Express Entry*. Policy Paper, Issue 2019/01. Migration and Diversity Research Centre, Faculty of Business and Economics, Mendel University in Brno. Dostupné z: <https://smartmigration.cz>

Autoři děkují respondentům za jejich informace i ochotu je sdílet a Janu Schrothovi a Radce Klvaňové za spolupráci.

Názory vyjádřené v této publikaci odrážejí názory jednotlivých autorů, nikoli názory Metropolitní univerzity Praha či Mendelovy univerzity v Brně.

Obsah © Oldřich Bureš, Robert Stojanov

Projekt „Chytrá migrace v České republice“

Tato zpráva je oficiálním výstupem projektu „Chytrá migrace v České republice“ (číslo TL01000468) podpořený Technologickou agenturou České republiky, Mendelovou univerzitou v Brně a Metropolitní univerzitou Praha.

Výzkum probíhá v období 6/2018–5/2022 a má dva základní cíle. Prvním je snaha poskytnout efektivní podporu imigrantům v ČR, kteří se ocitnou ve složité osobní situaci, formou nové mobilní a webové aplikace „Smart Migration“. Ta bude nabízet personalizovanou podporu pro imigranty z postsovětských a dalších zemí, kteří řeší závažné problémy během pobytu v České republice. Uživatelsky přívětivá aplikace by jim měla pomoci ve složitých životních situacích (např. ztráta zaměstnání, onemocnění, pracovní úraz), a tím usnadnit jejich integraci v České republice.

Druhým hlavním cílem výzkumu jsou analýzy tří klíčových socio-demografických témat (současná migrační rizika a výzvy, koherence politik, kanadský model aktivní migrační politiky), jejichž výsledky mohou být aplikovány při tvorbě veřejných politik, strategických materiálů a dalších vhodných nástrojů pro jejich aplikaci.

Podrobnější informace lze najít na webových stránkách www.smartmigration.cz.

Zapojit se do diskuse lze přes sociální sítě.

Facebook: facebook.com/smart.international.migration

Twitter: twitter.com/MigrationSmart

Základní informace o provedeném výzkumu systému Express Entry

Doposud bylo zveřejněno pouze několik málo studií, které popisují a/nebo hodnotí kanadský systém Express Entry. Z tohoto důvodu jsme použili kvalitativní přístup jako hlavní metodologii pro náš výzkum. Konkrétněji jsme použili hloubkové a polostrukturované rozhovory s 20 odborníky na kanadskou imigrační politiku zastupujícími vládu (federální i provinční úroveň), hlavní think tanky, nevládní organizace a akademiky. Tyto rozhovory byly vedeny mezi únorem a květnem 2019, a to buď osobně v Kanadě, nebo přes Skype.

Rozhovory byly vedeny pod podmínkou anonymity. Respondenti byli identifikováni, vybráni a kontaktováni na základě svých odborných znalostí. Faktorem při výběru respondentů nebyl věk, pohlaví atd., ale pouze jejich erudice.

Přehled kanadského migračního systému před zavedením systému Express Entry

Systém Express Entry, zavedený v Kanadě 1. ledna 2015, nahradil předchozí systém výběru migrantů, který byl založený na principu „kdo dříve žádá, ten je dříve posouzen“, a měl tak větší šanci na přijetí při zavedení početních kvót. Tento systém byl velmi náročný na administraci a lidské zdroje při hodnocení schopností a kvalifikací migrantů (respondent kanadská federální vláda). V mnoha ohledech však systém Express Entry představuje další fázi vývoje prvního bodového systému na světě k výběru migrantů, který byl v Kanadě zaveden již v roce 1967. Od samého počátku byl tento systém navržen tak, aby bylo možné posoudit pravděpodobnost, že zájemce o imigraci bude schopen uspět na kanadském trhu práce.¹ Toto posouzení vycházelo z několika kritérií, která byla zaměřena na lidský kapitál migrantů, jejich bezprostřední vyhlídky na zajištění zaměstnání v Kanadě a na jejich osobní situaci (např. příbuzní, kteří již žijí v Kanadě) (Kelley a Trebilcock 2010). Tato původní kritéria byla do značné míry zachována až do konce 80. let 20. století, kdy Kanada podstatně zvýšila roční cíle trvalé imigrace z důvodu hospodářského i

1. Před rokem 1967 Kanada přijala několik zákonů a předpisů, které specifikovaly seznam preferovaných a nepreferovaných zemí původu imigrantů a které stanovily nepřípustnost vstupu do Kanady na základě státní příslušnosti, občanství, etnického původu, zvláštních zvyklostí a nevhodnosti vzhledem ke kanadským klimatickým a sociálním podmínkám. Všechna tato opatření byla velmi diskriminační a de facto účinně podporovala imigraci amerických, britských a evropských občanů bílé pleti. Další informace viz Canadian Museum of Immigration at Pier 21 n.d.; Vineberg 2019, 2; Green a Green 2004.

demografického vývoje (Hiebert 2019, 2). Od 90. let navíc přestaly být počty přijímaných migrantů do Kanady vázány na hospodářský cyklus, tj. v obdobích hospodářského boomu již počty imigrantů nebyly zvyšovány a v období hospodářského poklesu se naopak nesnižovaly (Green a Green 2004).

Podstatný a trvalý nárůst poptávky po imigrantech se setkal s nárůstem počtu podaných žádostí z celého světa, které časem přetížily tehdejší kanadský migrační systém založený na jednoduché logice zpracování žádostí o imigraci v pořadí, v jakém byly podány. Tato situace odhalila zásadní administrativní potíže – neexistoval žádný mechanismus pro upřednostnění některých žádostí nebo naopak pro jejich zamítnutí bez nutnosti jejich kompletního vyhodnocení, což výrazně omezilo možnost výběru imigrantů s nejlepšími a/nebo novými technologickými dovednostmi, který by reflektoval měnící se potřeby kanadské ekonomiky (respondent kanadská federální vláda). Navzdory určitým úpravám a snahám o automatizaci byla navíc kapacita zpracování žádostí imigrantů omezena faktory reflektujícími budování celého migračního systému v šedesátých letech dvacátého století – všechny žádosti byly zasílány poštou a zpracovávány ručně ve všech fázích jejich hodnocení. V důsledku toho se počátkem dvacátého prvního století nahromadilo velké množství dlouhodobě nevyřízených žádostí, přičemž roky trvající doba posouzení žádostí se stala standardem.²

Zaměstnavatelé proto začali tlačit na vládu, aby umožnila přijetí většího počtu dočasných pracovních migrantů a usnadnila pro ně výběrový proces. Kanadská vláda na tyto žádosti reagovala rychlým rozšířením Programu dočasných zahraničních pracovníků (Temporary Foreign Worker Program, TFWP),³ který byl sponzorován zaměstnavateli, a to zejména v době hospodářského oživení, které následovalo po recesi v letech 2007–2008. Přestože TFWP pomohl relativně rychle a pružně zaplnit nedostatek pracovních sil na různých úrovních dovedností, které nebyly saturovány programy permanentní migrace (viz níže), objevily se obavy, že mnoho zaměstnavatelů program TFWP využilo (či zneužilo) jako obecný model pro

2. V době těsně před zavedením systému Express Entry byly každoročně přijímány žádosti od přibližně 450 000 osob, což výrazně přesahovalo roční imigrační cíle Kanady, které byly tehdy stanoveny na 250 000 nových imigrantů ročně. I když žádosti až 100 000 osob ročně byly zamítnuty pro nesplnění minimálních kritérií, průměrná doba zpracování jedné žádosti byla 12 až 14 měsíců a doba na vyřízení všech podaných žádostí dosáhla až šesti let (Hooper a Desiderio 2016, 11; Green a Green 2004, 282, respondent kanadská federální vláda).

3. Více informací o tomto programu, který nespadá pod systém Express Entry, lze nalézt v House of Commons of Canada 2016; Canada 2016; Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2017.

nábor zahraničních pracovníků (Hooper a Desiderio 2016, 9), kteří navíc byli některými zaměstnavateli vykořisťováni (respondentka akademička, respondent akademik).

Několik výzkumných studií zároveň ukázalo, že migrantům přijatým od 90. let minulého století trvalo déle dosáhnout průměrné úrovně příjmů v Kanadě, než tomu bylo v případě předchozích generací, a to především z důvodu obtížného hledání zaměstnání, které odpovídalo úrovni jejich vzdělání, komplikacím s uznáním zahraničních kvalifikací, a kvůli nedostatku kanadských pracovních zkušeností a jazykové bariéry (Hooper a Desiderio 2016, 7; Vineberg 2019, 7, respondentka akademička, respondent akademik). Navíc se ukázalo, že nárůst trvalých imigračních cílů a upřednostňování mladých, ekonomicky aktivních imigrantů měl i nezamýšlené důsledky – nárůst následné poptávky pro slučování rodin, které nemohly být zpracovány systémem výběru ekonomických imigrantů (Hiebert 2019, 3).

V reakci na výše uvedené výzvy, které také umocnily vnímání kanadské veřejnosti, že systém pro výběr ekonomických migrantů je v havarijním stavu (Hiebert 2019, 3), kanadská vláda následovala příklad Nového Zélandu a Austrálie (respondentka akademička) a zavedla nový dvoufázový model pro výběr ekonomických migrantů s povolením k trvalému pobytu s cílem vyrovnat krátkodobé potřeby místních trhů práce s dlouhodobějšími socioekonomickými cíli. Celkově lze tedy říci, že zavedení systému Express Entry v lednu 2015 znamenalo novou éru v dlouhé historii imigrační politiky Kanady, která byla definována dlouhodobým sporem mezi zastánci využívání imigrace pro zajištění dlouhodobých cílů (hospodářský růst a demografická křivka) a zastánci využití migrace pro krátkodobé cíle (potřeby současného trhu práce) (Green a Green 2004).

Základní informace o systému Express Entry

1. ledna 2015 spustila Kanada nový on-line a plně elektronický systém vyřizování žádostí migrantů Express Entry, skrze který jsou vybíráni žadatelé, tj. potenciální ekonomičtí imigranti, pro následující klíčové programy ekonomického přistěhovalectví do Kanady vedoucí k trvalému pobytu (další podrobnosti o těchto programech viz příloha):

1. **Federal Skilled Worker Program (FSWP)** – Program pro vysoce kvalifikované pracovníky s vysokým lidským kapitálem a pracovními zkušenostmi.

Z hlediska počtu žádostí nejdůležitější program ekonomické migrace do Kanady.

2. **Federal Skilled Trades Program (FSTP)** – Program pro méně kvalifikované pracovníky s vysokým lidským kapitálem a pracovními zkušenostmi. Jedná se o zřídka používaný program, od roku 2015 do jara 2019 byl použit pouze dvakrát.
3. **Canadian Experience Class (CEC)** – Program zaměřený na žadatele, kteří již získali kvalifikovanou pracovní zkušenost v Kanadě během předchozího dočasného pobytu.
4. Část **Provincial Nominee Program (PNP)** – Program, respektive programy, umožňující kanadským provinciím a teritoriím přijímat ekonomické imigranty.

První tři zmíněné programy představovaly za posledních deset let přibližně 60 procent celkové trvalé imigrace do Kanady.⁴ V roce 2018 přivítala Kanada prostřednictvím těchto programů (z celkového počtu 321 120 přijatých imigrantů) přibližně 186 355 nových imigrantů s povolením k trvalému pobytu, přičemž z toho 92 235 bylo vybráno prostřednictvím Express Entry (Joshi-Koop 2019). Zbývajících 40 procent stálých přistěhovalců do Kanady tedy představovalo sjednocování rodin a přijímání uprchlíků. I když se tato studie nezabývá těmito kategoriemi přistěhovalectví (oficiálně v Kanadě označované jako „třídy/classes“), je důležité poznamenat, že systém výběru permanentních přistěhovalců do Kanady má tři složky a ekonomická složka/třída je pouze jednou z nich.

Dále je nutné akcentovat, že:

- a) ne všechny programy výběru ekonomických imigrantů do Kanady jsou administrovány skrze systém Express Entry a
- b) systém Express Entry není používán k výběru krátkodobých/dočasných ekonomických imigrantů.

Co se týče krátkodobé/dočasné ekonomické imigrace, Kanada má jiný systém výběru těchto imigrantů. Jedná se zejména o již výše uvedený Program dočasných zahraničních pracovníků (Temporary Foreign Worker Program, viz výše). Co se týče ekonomických imigrantů s povolením k trvalému pobytu, ti mohou rovněž vstoupit do Kanady prostřednictvím Provinčního nominačního program (Provincial Nominee

4. Data o krátkodobé migraci do Kanady, zejména program Temporary Foreign Worker Program, TFWP, lze nalézt v House of Commons of Canada 2016; Employment and Social Development Canada 2018.

Program, PNP), který byl vytvořen v roce 1998, aby umožnil vládám provincií a teritorií samostatně si vybrat ekonomické přistěhovalce dle specifických potřeb místních trhů práce. V roce 2019 existovalo více než 60 programových variant PNP s velkými rozdíly ve výběrových kritériích napříč jednotlivými provinciemi.⁵ Mnoho PNP variant doposud nebylo administrováno skrze systém Express Entry, ačkoli většina provincií má v úmyslu v budoucnosti vybírat tímto způsobem více imigrantů (Liebig 2016, 24). Toto se však nevztahuje na provincii Quebec – od podpisu dohody mezi federální vládou Kanady a Quebecem v roce 1991 musí všichni, kdo se chtějí přistěhovat do Quebecu, žádat výhradně prostřednictvím provinčních programů Quebecu, které nejsou zpracovávány prostřednictvím systému Express Entry.

Je také důležité zdůraznit, že Express Entry není novým imigračním programem. Jedná se pouze o nový on-line systém, skrze který kanadská vláda vyhodnocuje žádosti o ekonomickou imigraci s trvalým pobytem. Protože tento typ imigrace do Kanady zahrnuje automaticky i udělení statusu trvalého pobytu, všichni přistěhovalci vybraní skrze systém Express Entry (včetně jejich manželů/manželek a dětí) jsou později také způsobilí požádat o kanadské občanství po splnění určitých požadavků.⁶ Trvalý pobyt navíc přiznává imigrantům ihned po příchodu do Kanady stejná práva, přístup k veřejným službám a další výhody stejně jako kanadským občanům, s výjimkou volebního práva (respondenti provinční vláda, akademička, nevládní organizace).

Co se nákladů na zavedení a provozování systému Express Entry týče, bohužel zde nejsou dostupná relevantní data. Nicméně z výroční zprávy o činnosti Ministerstva imigrace, uprchlíků a občanství Kanady (Ministry of Immigration, Refugees and Citizenship Canada), pod které spadá i systém Express Entry, lze detekovat, že na všechny programy trvalé ekonomické migrace bylo v letech 2016–2017 vydáno 48 435 999 CAD, zatímco rok před spuštěním systému Express Entry bylo vydáno 81 907 913 CAD (Immigration, Refugees and Citizenship Canada n.d.). Lze tedy spekulovat, že náklady na vývoj a zavedení systému Express Entry se pohybovaly minimálně v řádech desítek miliónů CAD.

5. Pro detailní přehled všech programů PNP viz Hooper a Papademetriou 2019, 28–30.

6. Klíčovým požadavkem je, aby osoby s trvalým pobytem byly fyzicky přítomny v Kanadě po dobu 1460 dnů během šesti let bezprostředně předcházejících datu podání žádosti o občanství, přičemž v Kanadě musely také pobývat 183 dní během každého ze čtyř kalendářních let v těchto šesti letech. Další požadavky na kanadské občanství zahrnují jazykovou zkoušku z angličtiny nebo francouzštiny, test znalostí Kanady, čistý trestní rejstřík a řádné placení daní (Sweetman 2017, 279).

Představení fungování systému Express Entry

Systém Express Entry je založený na poptávce/pozvání, což zajišťuje, že vysoce kvalifikovaní imigranti, kteří s největší pravděpodobností získají pracovní místo v Kanadě a mají tak velký potenciál uspět po ekonomické stránce, dostanou přednost před těmi, kteří prostě jen dříve podali svoji žádost o imigraci do Kanady, ale mají nižší kvalifikaci. Pro zajištění výběru nejvhodnějších stálých ekonomických imigrantů se výběr migrantů skrze systém Express Entry skládá ze dvou kroků.

Krok č. 1: Vyjádření zájmu imigrovat do Kanady

V prvním kroku potenciální imigranti vyjádří svůj zájem o vstup do Kanady vytvořením on-line profilu v systému Express Entry, kde poskytnou informace o svých dovednostech, pracovních zkušenostech, jazykových schopnostech, vzdělání a dalších podrobnostech. Na základě těchto počátečních informací systém on-line automaticky určí, zda je zájemce způsobilý k podání žádosti v rámci systému Express Entry, tedy zda splňuje minimální vstupní kritéria alespoň jednoho ze tří federálních programů ekonomického přistěhovalectví administrovaných skrze Express Entry nebo některého z programů v rámci Provinčního nominačního programu (podrobnosti o kritériích těchto programů viz příloha).

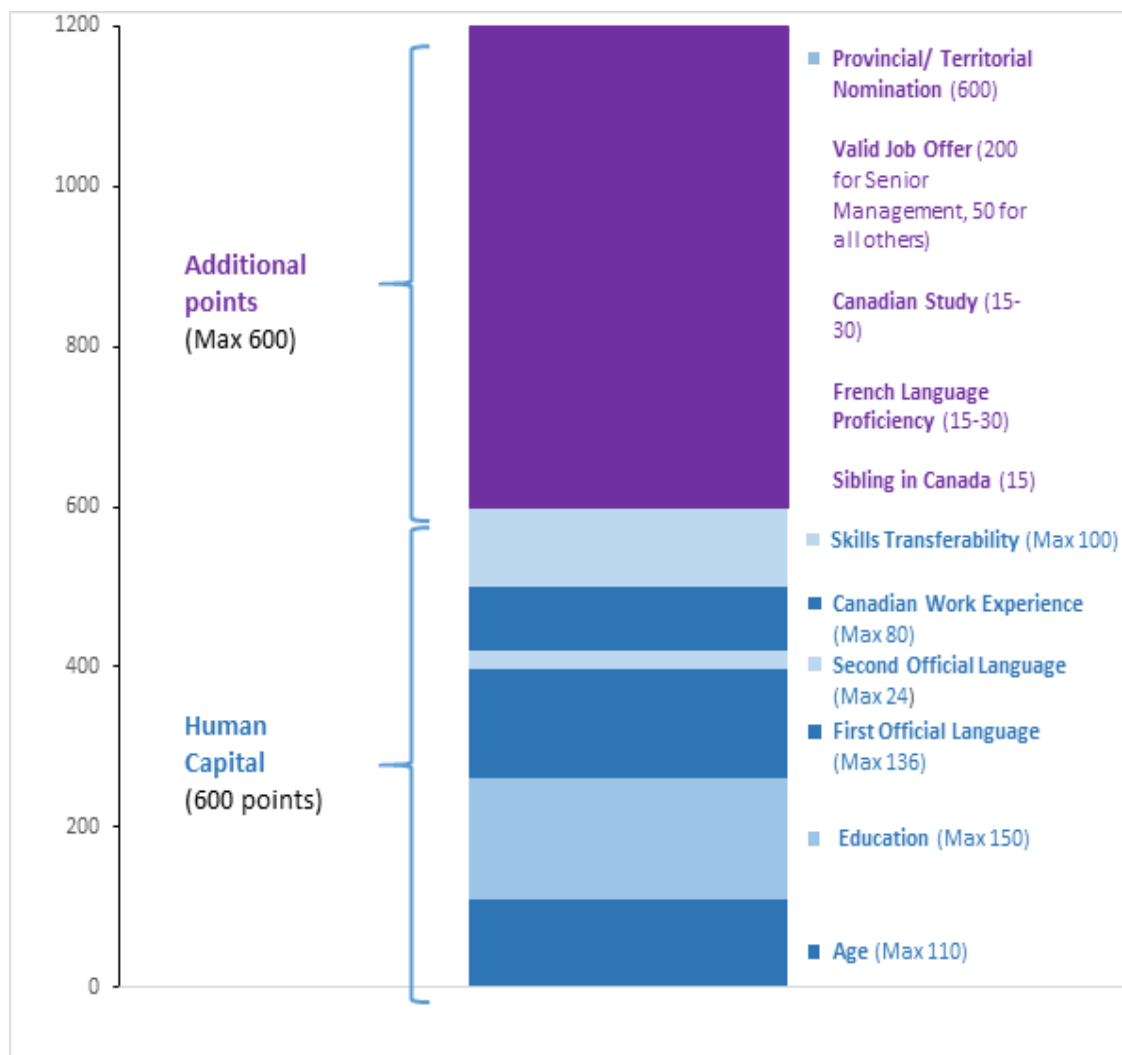
Na rozdíl od předchozího imigračního systému však splnění minimálních kritérií nezaručuje právo na imigraci do Kanady. Místo toho potenciální imigranti, kteří úspěšně projdou úvodními vyřazovacími koly těchto programů, vstoupí do zásobníku systému Express Entry, kde jsou tito žadatelé následně srovnáváni se všemi ostatními zájemci o migraci, kteří již v tomto zásobníku jsou. K určení jejich pořadí v rámci zásobníku dochází pomocí Komplexního hodnoticího systému (Comprehensive Ranking System, CRS), ve kterém jsou všem kandidátům přiděleny body, které odrážejí faktory prokazatelně přispívající k lepší mzdě a integraci imigrantů:

- Až 600 bodů se uděluje za faktory lidského kapitálu, které jsou nejvíce spojeny s hospodářskými výsledky (příjmy imigrantů ze zaměstnání), např. vzdělání, jazyk, pracovní zkušenosti.
- Až 600 bodů se uděluje za další programové faktory, včetně nominace z provincie či teritoria, formální nabídku práce a další.

Komplexní systém hodnocení také automaticky zohledňuje interakční účinky určitých faktorů (např. dobré jazykové znalosti a vysokoškolské vzdělání). Aktuální specifický rozpis bodů udělovaných za různé faktory v rámci Komplexního systému

hodnocení je vždy veřejně dostupný on-line na webových stránkách Ministerstva imigrace, uprchlíků a občanství Kanady (Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2019d). Vizualizace bodů a jednotlivých faktorů platných k březnu 2019 je rovněž v obrázku 1 níže.

Obrázek 1: Vizualizace nastavení kritérií a bodů v Komplexním systému hodnocení v březnu 2019

Zdroj: (Joshi-Koop 2019).

Specifické alokace bodů pro každý faktor v Komplexním systému hodnocení lze kdykoliv flexibilně upravit tak, aby bylo zajištěno, že požadované roční imigrační cíle budou splněny přijmutím imigrantů s adekvátními schopnostmi a dovednostmi. Tato flexibilita je zajištěna díky nastavení kanadské migrační politiky, včetně systému Express Entry, kde jsou změny realizovány skrze vládní vyhlášky ministrem pro imigraci, uprchlíky a občanství Kanady. Ty ještě vyžadují schválení

kanadské federální vlády, nikoli však debatu či schválení ve federálním kanadském parlamentu (Green a Green 1999). Jak je diskutováno níže, tato administrativní flexibilita umožňující rychlou změnu nastavení výběrových kritérií byla již od ledna 2015 použita několikrát, a to s významnými důsledky pro celkový počet a profily imigrantů vybraných prostřednictvím systému Express Entry.

Krok č. 2: Výzva k podání žádosti o trvalý pobyt v Kanadě

Pouze žadatelé s nejvyšším hodnocením v zásobníku systému Express Entry jsou během jednotlivých výběrových kol konaných zhruba každé dva až tři týdny vyzváni, aby si podali žádost o trvalý pobyt v Kanadě. Informace o každém výběrovém kole jsou zveřejňovány on-line na webové stránce Ministerstva imigrace, uprchlíků a občanství Kanady a on-line systém Express Entry slouží k vyzvání vybraných zájemců o imigraci (Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2019c).

Klíčovou součástí fungování systému Express Entry není stanovení minimálního skóre v rámci Komplexního hodnotícího systému jako celku, nýbrž stanovení počtu výzev k podání žádostí o trvalý pobyt v Kanadě nejlépe hodnoceným žadatelům z aktuálního zásobníku systému Express Entry, které jsou vydávány v každém výběrovém kole. Nejnižší skóre úspěšných zájemců o imigraci do Kanady (v roce 2018 se pohybovalo v rozmezí 439–456) totiž v každém výběrovém kole ovlivňuje hned několik klíčových faktorů:

- Celkový počet výzev v daném kole (v roce 2018 bylo vydáno 89 800 pozvánek s průměrem 3 326 pozvánek na kolo).
- Počet uchazečů s bonusovými body (pracovní nabídky, provinční nominace, studenti; v roce 2018 se 57 % vyzvaných zájemců o imigraci kvalifikovalo na jeden nebo více typů bonusových bodů).
- Složení zásobníku systému Express Entry v době konkrétní výzvy (na konci roku 2018 bylo v zásobníku 97 612 aktivních profilů žadatelů o imigraci do Kanady). (Joshi-Koop 2019)

Výzvy mohou být pro konkrétní imigrační program (tj. pouze pro špičkové žadatele v tomto programu) nebo obecně pro všechny top žadatele v celém zásobníku systému Express Entry.

Jednotlivá kola výzev jsou vyhlašována ve frekvenci a s počtem pozvánek, která jsou v souladu s Plánem imigračních cílů (Immigration Levels Plan), který je federální vládou prezentován vždy na tři roky, ale Ministr pro imigraci, uprchlíky a občanství

Kanady musí předložit parlamentu každoroční aktualizaci/zprávu. Aktuální plán na roky 2019–2021 je dostupný na <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/news/notices/supplementary-immigration-levels-2019.html> .

Žadatelé, kteří obdrží výzvu k podání žádosti, mají 60 dnů na podání on-line žádosti o trvalý pobyt v jednom z výše uvedených imigračních programů. Musí poskytnout důkazy prokazující informace v jejich on-line profilu (např. občanství, jazykové znalosti, vzdělání, pracovní zkušenosti, lékařská prohlídka, doklad o finančních prostředcích, podrobnosti viz Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2018a). Pokud někdo poskytne nepravdivé informace ve svém profilu, může být shledán nepřipustným pro záměrné zkreslení a může být po dobu pěti let vyloučen z podání jakékoliv žádosti o vstup do Kanady (Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2015b).

Pozvaní žadatelé musí také zaplatit dva poplatky. Zatímco úvodní vytvoření on-line profilu v systému Express Entry je bezplatné, pozvaní žadatelé musí zaplatit poplatek za zpracování žádosti 550 CAD a za právo na trvalý pobyt 490 CAD. Stejně poplatky platí pro partnery vybraného žadatele. U nezaopatřených dětí činí poplatek 150 CAD na dítě (Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2018b).

U všech vybraných žadatelů úředníci Ministerstva pro imigraci, uprchlíky a občanství Kanady přezkoumají podanou žádost a veškeré podpůrné dokumenty potřebné k vydání rozhodnutí. Body jsou žadateli uznány, pouze pokud jsou jimi uvedené znalosti a dovednosti podpořeny relevantními důkazy. Pokud nejsou podpořeny, úředník žádost zamítne a nevyžaduje se žádný další přezkum. Je-li způsobilost žadatele schválena, úředník pokračuje v přezkumu přípustnosti až do vydání konečného rozhodnutí. Celková doba zpracování každé žádosti by měla být šest měsíců nebo méně od vyzvání/výběru v daném kole (Joshi-Koop 2019).

Všechny on-line profily vytvořené v rámci systému Express Entry jsou platné pouze jeden rok, ale zájemci o migraci do Kanady, kteří neobdrží výzvu k podání žádosti o trvalý pobyt (protože mají málo bodů) mohou po 12 měsících svůj profil znovu odeslat a znovu vstoupit do zásobníku. Jinými slovy, pokud dosud nevybraný kandidát stále splňuje relevantní minimální kritéria pro jeden z programů trvalé ekonomické migrace a jednou ročně zaktualizuje svůj profil, zůstává v zásobníku Express Entry po neomezeně dlouhou dobu. Kandidáti, kteří odmítnou podat žádost o trvalý pobyt poté, co jsou vybráni/vyzváni (mají tedy dostatek bodů), jsou vráceni do zásobníku Express Entry. Kandidáti, kteří mají dostatek bodů, jsou vybráni a po

vyzvání k podání žádost nakonec nepodají, ale ani ji neodmítnou, si po roce musí vytvořit zcela nový profil (Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2015a).

Vybraní žadatelé mají přístup k řadě bezplatných osobních i on-line služeb, které by je měli připravit na život v Kanadě, a to jak před příjezdem do Kanady, tak po něm (včetně uznávání dokladů o vzdělání, pracovních zkušenostích a odborných licencí/certifikátů, viz Immigration, Refugees and Citizenship Canada (2016)).

Klíčové změny v systému Express Entry od zavedení v lednu 2015

Od zavedení v lednu 2015 již došlo v systému Express Entry k několika změnám v přidělování bodů, které odrážejí především výše uvedenou dlouhodobou diskusi, zda by systém měl upřednostňovat žadatele/migranty s formálními nabídkami pracovních míst (krátkodobé potřeby trhu práce), nebo osoby s vysokým lidským kapitálem, ale bez pracovní nabídky před příjezdem do Kanady (dlouhodobější hospodářský růst a demografické cíle).

Komplexní systém hodnocení v systému Express Entry byl původně navržen tak, aby odpovídal požadavkům zaměstnavatelů (respondentka akademička), protože vyžadoval, aby všichni kromě nejlepších kandidátů měli k dispozici schválené pracovní nabídky – 600 z 1 200 dostupných bodů proto bylo původně přidělováno právě za pracovní nabídku. Toto zaměření na pracovní místa, spíše než lidský kapitál, vyústilo v přijetí velkého počtu imigrantů s nabídkou pracovních příležitostí se střední úrovní znalostí a dovedností (např. kuchaři a správci restaurací, z nichž mnozí již pracovali v Kanadě v rámci Programu dočasného zahraničního pracovníka/ Temporary Foreign Worker Program) a pouze asi 40 procent žadatelů bylo vybráno primárně na základě jejich lidského kapitálu (respondent akademička). Během několika měsíců byl navíc počet potenciálních žadatelů s pracovní nabídkou příliš nízký na to, aby umožnil naplnění ročních cílů Kanady pro trvalou ekonomickou migraci (Hiebert 2019, 7).

Na podzim roku 2016 proto ministr imigrace, uprchlíků a občanství Kanady změnil Komplexní systém hodnocení v systému Express Entry tím, že snížil maximální počet bodů přidělených za pracovní místo z 600 na 50 bodů u většiny druhů zaměstnání (nové maximum 200 bodů bylo dosažitelné pouze pro velmi malý počet žadatelů s pracovní nabídkou v nejvyšších úrovních řízení firem). Aby bylo možné tyto dodatečné body získat, musí být nabídka pracovního místa podpořena Hodnocením dopadů na trh práce (Labour Market Impact Assessment, LMIA), které

dokládá, že pracovní místo nemůže být obsazeno Kanadany nebo osobami s trvalým pobytem již pobývajících v Kanadě. Kandidáti s pozitivním hodnocením uvádějí tuto informaci ve svém on-line profilu v systému Express Entry. Je důležité zmínit, že jakmile jsou již v Kanadě, a tedy obdrží trvalý pobyt, mohou manželé/manželky a děti vybraných žadatelů skrze systém Express Entry vykonávat jakoukoliv práci bez nutnosti získat Hodnocení dopadů na trh práce (respondentka akademička).

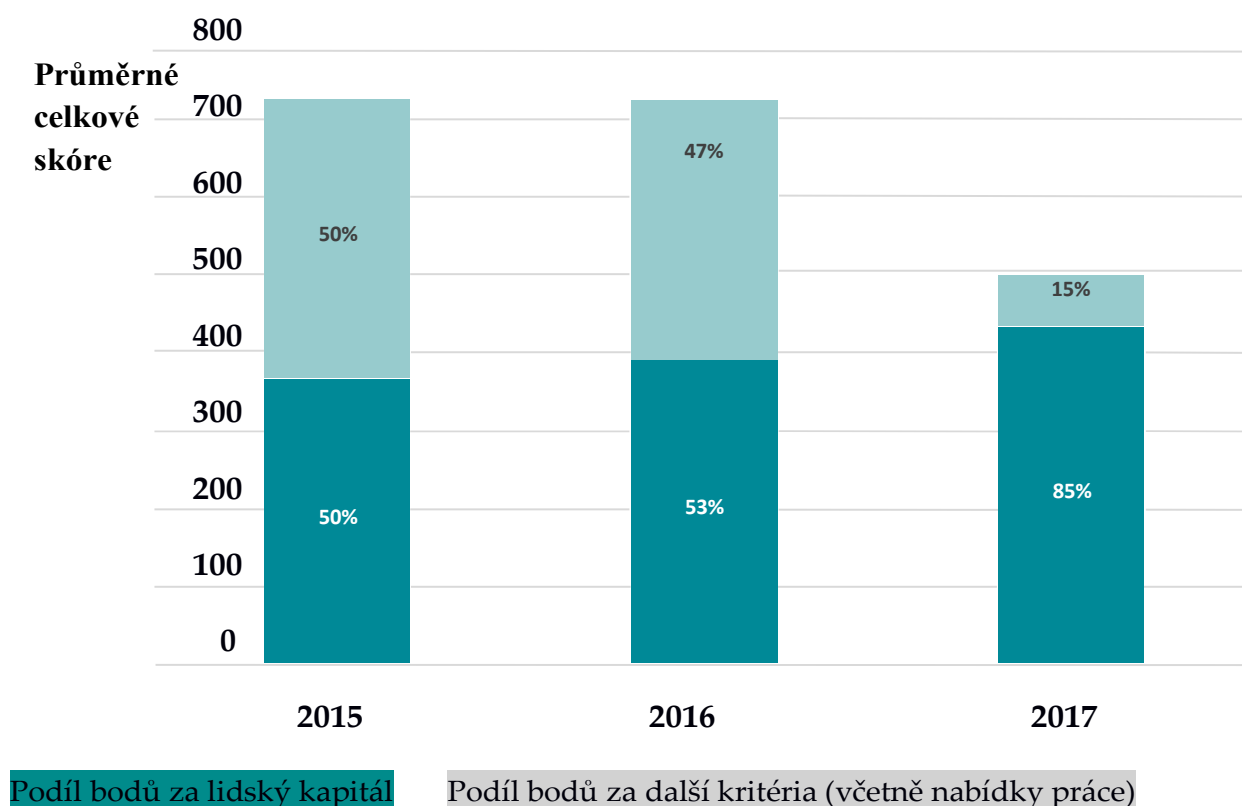
Komplexní systém hodnocení také od listopadu 2016 uděluje body za studium v Kanadě (15–30 bodů). Od června 2017 se také udělují body za francouzské jazykové dovednosti (15–30 bodů) a za sourozence v Kanadě (15 bodů, podrobný rozpis všech bodů, které jsou v současné době udělovány, viz Obrázek 1).

Od června 2017 se již uchazeči bez nabídky práce v Kanadě nemusí povinně registrovat do oficiální Banky práce (Job Bank, viz <https://www.jobbank.gc.ca/home>), což je on-line nástroj pro propojení nabídek a zájemců o zaměstnání, který spravuje kanadská vláda (Department of Employment and Social Development Canada n.d.). Předtím se všichni uchazeči o imigraci do Kanady, kteří v okamžiku zřízení on-line profilu v systému Express Entry neměli nabídku práce od zaměstnavatele nebo provinční nominaci, museli povinně do 30 dnů registrovat i do této Banky práce. Bez registrace byl jejich profil zrušen. Registrace je nyní volitelná, což je odrazem smíšených výsledků skutečného využití Banky práce ze strany zaměstnavatelů i imigrantů během prvních dvou a půl roku fungování systému Express Entry (respondentka akademička).

Celkově lze doposud provedené změny v Komplexním systému hodnocení systému Express Entry shrnout jako upřednostnění dovedností a lidského kapitálu před nabídkami pracovních míst, protože první jsou vnímány jako důležitější pro dlouhodobý hospodářský růst a integraci imigrantů do kanadské společnosti (respondentka akademička, vizualizace dopadů změn viz Obrázek 2). Podle jednoho z kanadských respondentů se proto změnilo také složení vybraných imigrantů:

„Z celkového počtu přijatých uchazečů je většina mladší, ve věku 20-40 let. Věk byl vždy důležitým faktorem v bodovém systému, ale myslím si, že nyní to platí ještě více. Jedna z dalších věcí, které se v poslední době zdůrazňovaly, bylo zdraví a fakt, že asi polovina žadatelů jsou nyní ženy. Takže to nejsou už jen muži, což je podle mě velká změna. ... Druhou věcí je, že se pravděpodobně ještě více pozornosti věnuje vzdělání. Většina z nich má nyní velmi vysokou úroveň vzdělání, většinou univerzitního“ (respondent akademik).

Obrázek 2. Vstupy do Kanady s využitím systému Express Entry: Průměrné skóre Komplexního systému hodnocení a podíl bodů udělených za faktory lidského kapitálu, 2015–17

Zdroj: Převezato z Hooper a Papademetriou 2019, 16.

Hodnocení prvních čtyř let fungování systému Express Entry

Vzhledem k tomu, že systém Express Entry je relativně nový (zaveden v lednu 2015), je ještě příliš brzy na to, aby bylo možné vyvodit konečné závěry o jeho fungování. Tato část proto poskytuje předběžnou diskusi o klíčových silných stránkách/přínosech a slabých stránkách/přetrvávajících výzvách zjištěných v prvních letech fungování systému Express Entry.

Silné stránky/přínosy

Z pohledu kanadské federální vlády byl systém Express Entry zaveden s cílem napravit klíčové nedostatky předchozího imigračního systému. Jednalo se zejména o dlouhé doby zpracování žádostí a s tím související velké množství nevyřízených žádostí. Jak již bylo zmíněno výše, nový dvoukolový design systému Express Entry poměrně účinně napravit oba tyto problémy, přičemž

doba zpracování žádostí byla v prvních letech jeho fungování šestiměsíční nebo kratší po vydání výzvy/výběru úspěšného/vybraného imigranta/imigrantky.

System Express Entry je navíc velmi flexibilní, pokud jde o změny kritérií výběru migrantů, což umožňuje jeho rychlé přizpůsobení stále se měnícím potřebám trhu práce. Vzhledem k tomu, že systém Express Entry nevyžaduje žádné seznamy povolání ani časové či jiné limity, kanadská vláda také nemusí dělat to, co žádná vláda dobře dělat neumí – předvídat konkrétní vývoj na trhu práce (respondenti akademička a akademik). V kombinaci s on-line transparentností zajišťuje flexibilita systému Express Entry i jeho relativní odolnost vůči fundamentálním změnám v důsledku politického vývoje a obsazení postů ve vládě, ke kterým již od jeho zavedení v roce 2015 došlo. Navíc, ačkoliv je zatím nutno ještě sbírat další data, což je ještě jednodušší než v minulosti vzhledem k plné digitalizaci celého systému, očekává se, že lepší výběr ekonomických imigrantů s povolením k trvalému pobytu povede k jejich lepší integraci a k lepším hospodářským výsledkům.

Z pohledu provinčních vlád systém Express Entry představuje další způsob, jak uspokojit potřeby regionálního trhu práce a v případě některých málo osídlených provincií i naplnit jejich demografické cíle.

Z pohledu (potenciálních) imigrantů do Kanady Express Entry představuje transparentní on-line systém s jasně stanovenými kritérii pro výběr, který minimalizuje možnosti korupce. Systém také umožňuje žadatelům kdykoliv kontrolovat a zlepšovat své aktuální bodové hodnocení on-line (respondentka nevládní organizace). Žadatelé mohou být způsobilí pro více než jeden migrační program, aniž by museli vyplňovat více žádostí, a mají více příležitostí k tomu, aby mohli být během celého roku vybráni k trvalému pobytu v Kanadě. I když celkový poplatek ve výši 1040 CAD za zpracování žádosti o trvalý pobyt je pro mnoho žadatelů poměrně vysoký (respondentka akademička), musí jej uhradit pouze již vybraní žadatelé. Vytvoření on-line profilu v systému Express Entry je naopak pro každého žadatele zdarma. Potenciální kandidáti si také nemusí najímat žádné zprostředkovatele pro imigraci do Kanady, aby mohli využít systém Express Entry. (Nicméně celá řada firem tuto pomoc za úplatu nabízí a zájemci o migraci je využívána, podrobnosti viz níže). Podobně jsou (v polovině roku 2019) formální nabídky pracovních míst i provinční nominace přínosem, nikoli však povinným požadavkem.

Z pohledu kanadských firem a zaměstnavatelů nabízí systém Express Entry možnost hrát významnou a přímější roli v ekonomické imigraci do Kanady. Zatímco tato role byla pravděpodobně ještě silnější před červnem 2016, kdy nabídky pracovních míst byly de facto předpokladem pro výběr migrantů, i současná verze Komplexního systému hodnocení systému Express Entry zvyšuje pravděpodobnost přijetí přistěhovalců, jejichž dovednosti odpovídají současným požadavkům zaměstnavatelů. Vytvořením zásobníku kvalifikovaných uchazečů o migraci do Kanady, kteří již byli předběžně posuzováni s ohledem na klíčové charakteristiky lidského kapitálu a na splnění minimálních imigračních požadavků, systém Express Entry také výrazně zlepšuje přístup k informacím důležitým pro potenciální zaměstnavatele i imigranty. To se týká široké škály rizik, které zaměstnavatelé řeší při náboru pracovníků ze zahraničí vzhledem k omezenému množství dostupných informací o jejich dovednostech, pracovních zkušenostech a kvalifikacích. Stejně tak se jedná o úspory času a peněz v procesu sladění vhodných kandidátů s volnými pracovními místy, což je velkým přínosem zejména pro malé a střední podniky (respondentka akademička), které obecně jen těžko samy zvládají velmi náročný proces screeningu a najímání pracovníků ze zahraničí (Hooper a Desiderio 2016, 2).

Slabé stránky/výzvy

Složitost. Vytvořením dvoufázového systému a druhého bodového systému, který je však do značné míry totožný s tím, který je používán pro posouzení způsobilosti uchazeče/imigranta pro program Federal Skilled Worker, systém Express Entry přidal další prvky do již tak poměrně složitého kanadského imigračního systému (Liebig 2016, 15). To může být neúmyslným důsledkem úpravy kritérií systému Express Entry od jeho zavedení (viz výše) – úměrně s tím, jak se kanadští politici pokoušejí pružně reagovat na dlouhodobou diskusi, zda upřednostnit atributy krátkodobé poptávkově motivované imigrace, nebo dlouhodobějšího lidského kapitálu a dovedností, je stále obtížnější se v systému orientovat, a to jak pro budoucí imigranty, tak pro kanadské zaměstnavatele (Hooper a Papademetriou 2019, 12). To je problematické, protože je zásadní, zda „zaměstnavatelé mohou systémem snadno navigovat a zda přistěhovalci či perspektivní migranti chápou, jak celý proces funguje, a zda systém vytváří předvídatelné výsledky“ (respondentka nevládní organizace). Mnoho uchazečů se proto obrací na pomoc k soukromým právníkům a poradcům v oblasti migrace, aby si mohli vytvořit dokonalý on-line profil. To pro ně

nejen vytváří další náklady, ale navíc to nutně nezaručuje, že tito „asistovaní“ žadatelé se s větší pravděpodobností v Kanadě úspěšně integrují (Vineberg 2019, 6).

Ověření certifikací a reálných dovedností přistěhovalců. Systém Express Entry, stejně jako jiné systémy pro výběr ekonomických imigrantů, čelí značné výzvě, pokud jde o mezeru mezi „teoretickými“ a „skutečnými“ dovednostmi žadatelů o imigraci do Kanady, či slovy jednoho respondenta: „o mezeru mezi potenciálem imigrantů uspět a jejich skutečným úspěchem“ (respondent akademik). Jedná se zejména o ověření různých zkoušek a certifikací, které jde nad rámec kontroly platnosti zahraničních dokladů (např. akademických titulů, diplomů, jazykových certifikátů, licencí pro regulovaná pracovní místa, ale i doklady o pracovní zkušenosti) a ověřování jejich rovnocennosti s kanadskými sekundárními, postsekundárními a jinými kvalifikacemi.⁷ Stejně jako v jiných zemích vyžadují mnohé profese (lékaři, učitelé, elektrikáři) zvláštní národní certifikace a kvalifikace, v Kanadě navíc situaci dále komplikují různé akreditační a certifikační normy v různých provinciích (respondenti akademička a akademik). Existují také určité důkazy o protekcionismu u některých provinčních kanadských licenčních asociací, „což ztěžuje licencování mezinárodně kvalifikovaných uchazečů“ (respondenti akademička a akademik). Většina nabídek zaměstnání v rámci Express Entry je tedy v neregulovaných profesích, jako jsou IT specialisté, softwaroví specialisté a různé manažerské pozice (respondent akademik). Naproti tomu nejvíce vzdělání přistěhovalci v regulovaných povoláních (např. lékaři), kteří přijíždějí do Kanady bez nabídky přiměřených pracovních míst, obvykle přispívají k plýtvání mozky (brain waste), protože musejí (někdy i po mnoho let) přijímat pracovní místa hluboko pod jejich zahraničním vzděláním a kvalifikací (respondent akademik).

7. Žadatelé v rámci systému Express Entry musí předložit výsledky jazykové zkoušky (provedené na vlastní náklady), a pokud mají zahraniční akademický titul, diplom nebo osvědčení, pak také posouzení těchto akademických kvalifikací (tzv. Educational Credential Assessment, ECA), které ověřuje platnost každého dokladu a jeho rovnocennosti s příslušnou kanadskou sekundární nebo postsekundární kvalifikací. Toto posouzení nevykonává kanadská vláda, nýbrž několik soukromých společností schválených ministrem pro imigraci, uprchlíky a občanství Kanady. Od doby zavedení Express Entry v roce 2015 tento seznam schválených společností a institucí pro nostrifikaci zahrnoval dva profesní orgány (Kanadskou lékařskou radu a Kanadskou komisi pro lékárny) a pět organizací pro všeobecné hodnocení kvalifikací, které byly vybrány prostřednictvím výzvy k předkládání návrhů služeb Ministerstvem pro imigraci, uprchlíky a občanství Kanady (jedná se o společnosti World Education Services, International Credential Assessment Service of Canada, Comparative Education Service, International Qualifications Assessment Service a International Credential Evaluation Service) (Hooper a Desiderio 2016, 10). Na jaře 2019 World Education Services údajně ověřoval kvalifikace 87 procentům žadatelů, kteří prostřednictvím systému Express Entry žádali o zahrnutí do Federal Skilled Worker Program (respondentka soukromý sektor).

Kromě toho je dle Hieberta třeba mít na paměti, že zatímco „tvrdé“ dovednosti (například znalosti cizích jazyků, počítačové programování nebo dovednosti při opravách strojů) korelují s dovednostmi „měkkými“ (např. komunikace, řízení času, a vedoucí schopnosti), schopnost získávat znalosti není nutně stejná jako schopnost znalosti používat a přenášet: „Zaměstnavatelé upřednostňují jednotlivce, kteří se zdají být schopni obojího. Kromě toho zaměstnavatelé s větší pravděpodobností nabídnou pracovní místa žadatelům, kteří se zdají být obeznámeni s kulturními normami a očekáváními místních pracovišť “ (Hiebert 2019, 10). Někteří bývalí kanadští imigrační úředníci (Vineberg 2019) i někteří naši respondenti (např. respondentka akademička) jsou proto také kritičtí k plné digitalizaci systému Express Entry, neboť současní imigrační úředníci kvůli tomu osobně nehovoří s žádným s žadatelů/imigrantů⁸ a celý systém tedy zcela závisí na „dokonalé žádosti“ odeslané on-line:

„Domnívám se, že přistěhovalectví není jen o pracovnících, ale o lidech, z nichž všichni jsou jedineční a mnoho z nich proto přesně nezapadá do pečlivě vytvořených kategorií právních předpisů v oblasti migrace. Ve výběrovém procesu musí být možnost posoudit skutečnou osobu, nikoli pouze verzi uvedenou v papírové nebo elektronické žádosti o imigraci. To by mělo za následek přijetí některých osob, které nejsou nyní přijímány, a odmítnutí některých jiných, které nyní přijímány jsou, ale celkově by to umožnilo všem těm, kteří jsou nejlépe schopni se úspěšně usadit v Kanadě, získat trvalý pobyt. Pevně proto věřím, že toto hodnocení může být provedeno pouze osobně, a to kvalifikovaným imigračním úředníkem“ (Vineberg 2019, 10).

Příliš mnoho pozornosti na hlavní žadatele a zanedbávání jejich doprovodných rodinných příslušníků. Ačkoli žadatelé v systému Express Entry mají možnost žádat o imigraci do Kanady buď individuálně, nebo mohou do žádosti zahrnout doprovodné rodinné příslušníky, nebo požádat společně se svým manželem/manželkou, kritéria výběru se převážně soustředí pouze na schopnosti a dovednosti hlavního žadatele.⁹ To je problematické, protože většina žádostí v rámci

8. Ústní výběrové pohovory se všemi ekonomickými imigranty byly prováděny kanadskými imigračními úředníky až do počátku 90. let 20. století, kdy byly z důvodů úspory nákladů a snížení počtu nevyřízených žádostí zrušeny.

9. Při podání žádosti i s uvedením manžela/manželky je v systému Express Entry přidělen relativně malý počet bodů na základě lidského kapitálu manžela/manželky (v květnu 2019 maximálně 40 bodů z 1 200 možných bodů celkem). Tyto body však nejsou přičteny k bodům hlavního žadatele, nýbrž pouze nahrazují body, které mohl

systemu Express Entry je ve skutečnosti společná – například v roce 2015 méně než polovina žadatelů spadajících do kategorie kvalifikovaných pracovníků byli hlavní žadatelé. Takže, jak poukázal Sweetman, ačkoli je kanadská imigrační politika známa pro svůj bodový systém, [v roce 2015] bylo v jeho rámci skutečně vybráno pouze asi 11 % všech imigrantů, a jen necelých 18 % všech ekonomických imigrantů s povolením k trvalému pobytu (Sweetman 2017, 281). Ostatní imigranti jsou jejich rodinní příslušníci. Dlouhodobý výzkum navíc odhalil „velké rozdíly mezi ekonomickými výsledky hlavních žadatelů a jejich manželkami nebo partnery v kanadských ekonomických migračních programech“ (Hiebert 2019, 10).

Vysoký počet nezpůsobilých žadatelů a odmítnutých výzev k imigraci. Ačkoli neexistuje zatím žádný důkaz toho, že by systém Express Entry byl příliš nákladný či nebyl schopen zajistit počet ekonomických imigrantů dle zvyšujících se ročních imigračních cílů kanadské vlády, dostupné údaje poukazují na několik potenciálních výzev a problémů. Za prvé, jak poznamenal Hiebert (2019, 6), počet profilů nezpůsobilých žadatelů o imigraci do Kanady je poměrně vysoký. Například v roce 2016 bylo přibližně 45 procent všech předložených profilů zamítnuto z důvodu, že nesplňují požadavky žádného ze čtyř kanadských imigračních programů administrovaných systémem Express Entry. Existuje několik důvodů, proč k tomuto může dojít: uchazeči mohou zahájit proces vyplňování svého on-line profilu, ale nedokončí jej; nemusí rozumět požadavkům ve všech kategoriích, a předkládají proto neúplný profil, který je nezpůsobilý; mohou začít vyplňovat profil, i když jsou ještě v procesu zvyšování svého lidského kapitálu, a plánují proto svůj profil dokončit či revidovat až později, až když lépe splňují hodnotící kritéria. Za druhé, alespoň v prvním roce fungování systému Express Entry (rok 2015) byl výrazný rozdíl mezi schválenými výzvami k imigraci do Kanady (více než 28 000) a skutečnými žádostmi o imigraci a s ní spojeným povolením k trvalému pobytu (méně než 17 000) (Hooper a Desiderio 2016, 13). To je ještě pozoruhodnější vzhledem k tomu, že před zavedením systému Express Entry bylo „plýtvání“ vydanými vízy velmi nízké – pouze méně než 2 % pozvaných uchazečů/imigrantů do Kanady nepřijelo (Liebig 2016, 8). Podle Hooper a Desiderio je jedním z možných vysvětlení to, že 60denní lhůta pro podání žádosti o trvalý pobyt po vydání výzvy k imigraci v rámci systému Express Entry je příliš krátká na to, aby všichni uchazeči stihli předložit všechny požadované podklady (Hooper a Desiderio 2016, 13).

hlavní žadatel sám navíc ještě získat – neboli lidský kapitál manžela/manželky je započítán pouze, pokud v době podání žádosti převyšuje lidský kapitál hlavního žadatele (Hiebert 2019, 11).

Nízký počet žadatelů s vysokým bodovým hodnocením. Od doby, kdy došlo ke snížení počtu bodů udělovaných za formální nabídku pracovního místa, přetrvává nedostatek žadatelů s vysokým celkovým počtem bodů. Jak poznamenal jeden z našich respondentů, „z hlediska toho, čeho měl systém [Express Entry] dosáhnout, je podíl těch, kteří jsou přijímáni pouze na základě 450 nebo 500 bodů, tedy bez pracovní nabídky, mnohem vyšší, než bylo zamýšleno“ (respondent akademik). Konkrétně:

„Během prvních tří let fungování systému Express Entry byla většina profilů hodnocena výrazně pod bodovými limity stanovenými pro přijetí. Ke konci roku 2015 bylo přibližně dvěma třetinám způsobilých profilů v systému přiděleno mezi 300 a 399 body. O dva roky později, na konci roku 2017, bylo 71 000 aktivních profilů, z nichž téměř 50 000 bylo hodnoceno méně než 400 body (nejnižší mezní hodnota pro vydání výzvy k imigraci v roce 2017 byla 413 bodů). Mírně více než 20 000 profilů bylo potenciálně relevantních pro přijetí, tedy mezi 400 a 449 body. Počet profilů s více než 450 body, tedy skupina uchazečů/migrantů, která bude pravděpodobně vyzvána k imigraci, byl menší než 1500“ (Hiebert 2019, 8).

Při takto nízkém počtu žadatelů s vysokým bodovým hodnocením je systém Express Entry extrémně závislý na stálém přísunu nově vytvořených on-line profilů a odpovídající velké rychlosti jejich zpracování ze strany kanadské vlády, které jde o splnění zvýšených ročních cílů v oblasti migrace v následujících letech. Je však také možné, že prahové bodové hodnoty v některých kolech výběru budou muset být dále sníženy, což znamená přijetí žadatelů s relativně nízkou úrovní lidského kapitálu (Hiebert 2019, 8).

Retence a integrace. Ačkoliv oficiální statistiky o imigraci do Kanady sledují pouze vstup do země, ne všichni imigranti v Kanadě zůstávají trvale, takže i návratová a přechodná migrace jsou empiricky důležitým jevem. Studie o globálních trzích práce Aydemira a Robinsona (2008) například zjistila, že přibližně 25 % mužských imigrantů ve věku 25 až 35 let v době příjezdu do země pravděpodobně zase odjede během pěti let a 35 % během dvaceti let. Jinými slovy, jak uvádí další studie, „jelikož více zemí vstupuje do soutěže o talenty, vlády se budou muset zaměřit nad rámec toho, jak vybírat pracovníky z řad přistěhovalců, a přemýšlet o tom, jak si je uchovat“ (Hooper a Papademetriou 2019, 2). Ačkoliv otázky udržení a integrace imigrantů jdou nad rámec systému Express Entry, který je určen pouze k jejich výběru, je patrné, že i kanadští politici musí pečlivě přemýšlet o tom, jak zajistit své zemi výhody, pokud jde o nalákání a udržení nejtalentovanějších imigrantů:

„Pro některé země to mohou být faktory jako dobrá kvalita života, štedrý a spravodlivý sociální systém nebo široké příležitosti pro profesní rozvoj – tedy faktory, které jsou mimo kontrolu politiků v oblasti migrace a které je obtížné reprodukovat. Politici však mohou důkladně přemýšlet o dalších faktorech, které jsou klíčové v rozhodovacím procesu imigrantů, jako jsou podmínky pro získání trvalého pobytu a občanství, příležitosti ke sloučení rodin, přístup ke zdravotnickým službám a možnostem vzdělávání a odborné přípravy, a celkové přijetí, či dokonce přivítání, odlišného“ (Hooper a Papademetriou 2019, 26).

V kanadském kontextu, jak již bylo poznamenáno výše, trvalý pobyt dává všem imigrantům Express Entry přístup ke stejným veřejným službám jako rodilým Kanadánům, kromě volebního práva. Navíc všichni imigranti do Kanady mají nárok na široký rozsah integračních služeb včetně jazykových kurzů, pomoci při hledání zaměstnání a seznámení se s kanadskou společností. Kanadská federální vláda vynakládá zhruba 4000 CAD na každého imigranta za různé integrační programy, které jsou primárně zajišťovány neziskovými organizacemi (respondent akademik). Nicméně „navzdory velkým výdajům a mnoha pozitivním poznámkám o jejich efektivitě bylo zatím provedeno jen velmi málo studií, které by skutečně zkoumaly dopady integračních služeb na následné výsledky imigrantů na trhu práce. Je také zatím jen velmi málo informací o tom, co funguje pro koho“ (Green a Green 2004, 283).

Obtížnost rozeznat podnikatelský potenciál, což je výzvou pro všechny systémy založené na bodovém hodnocení imigrantů, protože „neexistuje žádná záruka, že úspěšné podnikání v jednom kulturním a ekonomickém kontextu bude možné zopakovat v jiném kontextu“ (Hiebert 2019, 11).

Limity na počty imigrantů s nominacemi z provincií stanové kanadskou federální vládou, a to navzdory skutečnosti, že dostupná data i vlastní hodnocení kanadské federální vlády ukazují, že programy provinční nominace jsou zatím velmi úspěšné (Vineberg 2019, 8, respondenti akademička a akademik).

Z pohledu většiny žadatelů o migraci s relativně nízkým počtem bodů v Komplexní systému hodnocení používaném v systému Express Entry de facto pokračuje situace dlouhých (až nekonečných) čekacích dob: „Formálně neexistují nevyřízené žádosti o imigraci, protože reálně pouze nemáte oprávnění podat přihlášku, dokud nejste pozváni. Vypadá to, že neexistuje žádný seznam čekatelů, ale ten samozřejmě existuje. Všichni lidé, kteří mají v úmyslu podat přihlášku, stále

čekají ve frontě“ (respondentka akademička). Jedna z našich respondentek pak dokonce argumentovala tím, že systém Express Entry „vytváří diskriminační procesy“, neboť na rozdíl od předchozí verze bodového systému již neplatí, že by „si všichni byli rovni a prostě první, kdo přišel, byl obsloužen“ (respondentka akademička).

Podle některých respondentů existují určité **problémy s falešnými nabídkami pracovních míst**, ačkoliv se vyskytovaly zejména před podstatným snížením počtu bodů za pracovní nabídky (respondenti akademička a akademička). Důkazy jsou však pouze neoficiální, a proto není možné posoudit rozsah tohoto fenoménu v Kanadě obecně ani jeho korelaci s fungováním systému Express Entry.

I v rámci Express Entry zůstává „hlavní výzvou, jak přesvědčit zaměstnavatele, aby najímali zaměstnance mezinárodně“ (respondent akademik). Navzdory všem dostupným technologiím, které umožňují například pohovory přes Skype, „jak jistý si je zaměstnavatel v Torontu hodnocením kvalifikace někoho, kdo je v jiné zemi?“. Alternativně, „jak se zaměstnavatele, který hledá někoho s určitou kvalifikací a zkušeností, podaří propojit s někým přes tisíce kilometrů daleko, kdo může tuto práci zastat? To je to, co má systém Express Entry dělat,“ nicméně navzdory digitalizaci a existenci vládní databáze pracovních nabídek (Job Bank) „to zatím nevypadá, že by to fungovalo tak dobře, jak bylo zamýšleno“ (respondent akademik).

I když se postupem času zmenšuje, stále existuje **problém nedostatečného geografického „rozptýlení“ imigrantů po celém území Kanady**. Většina imigrantů totiž směřuje do Toronta a dalších velkých měst: „Bývalo to tak, že tři největší metropole (Montreal, Toronto, Vancouver) získaly až 70 procent všech imigrantů. Nyní je to už blíže k 60 procentům nebo dokonce ještě o něco méně z hlediska příchoďů. Pokud ale vezmete deset největších měst v Kanadě dohromady, je to stále více než 80 procent všech imigrantů“ (respondent akademik, rovněž respondenti akademička a nevládní organizace). „Regionální nerovnováha je dále zhoršena skutečností, že jakmile imigranti přicestují do Kanady, a získají tak oprávnění k trvalému pobytu, mají také právo na plnou mobilitu a nikdo z nich nemůže být nucen zůstat v nějakém konkrétním městě či provincii“ (respondent akademik). Takže i když může být imigrant vybrán na základě provinční nominace, není ve skutečnosti povinen zůstat v provincii, která tuto nominaci vydala. Zejména východní provincie v Kanadě proto mají velké problémy imigranty udržet (respondent akademik).

Lekce z praxe fungování systému Express Entry (nejen) pro Českou republiku

Stejně jako u všech lekcí z praxe je důležité poznamenat, že kontext je extrémně důležitý. To je zřejmé nejen z dostupné literatury, ale také to opakovaně zdůrazňovali naši respondenti. Konkrétně je třeba mít na paměti, že národní imigrační systémy jsou utvářeny s ohledem na konkrétní geografii, historii, filosofii státní správy a také ve specifickém politickém, sociálním a ekonomickém kontextu jednotlivých zemí. Ve všech těchto aspektech je kanadský kontext poměrně unikátní. Kanadská geografie umožňuje lepší kontrolu nad hranicemi země, než je tomu v případě většiny dalších států. Kanada se také historicky spoléhala na imigraci jako na demografický a národně-budovatelský nástroj (respondenti akademička, kanadská federální vláda). Migrace je proto považována za součást národního dědictví Kanady (Liebig 2016, 4) a od šedesátých let minulého století je „příběh imigrantů jako budovatelů národa nedílnou součástí kanadské identity“ (Hooper a Desiderio 2016, 5). Coby národ postavený na imigraci – v roce 2016 se jeden z pěti lidí v Kanadě narodil v zahraničí, do roku 2036 to má být až třetina populace (respondentka kanadská federální vláda) – se kanadská kultura liší i od kultury ostatních zemí, které dlouhodobě přijímají imigranty. Nejen že převážná část kanadské společnosti je srozuměna s relativně vysokou mírou imigrace (Green a Green 2004, 278), ale jak zdůraznili všichni naši kanadští respondenti, kanadská veřejnost je obecně velmi pozitivní k imigrantům: „Proč tomu tak je? Obecně řečeno, kanadská veřejnost vidí, že přistěhovalci pomáhají Kanadě. Imigranti pomáhají kanadské ekonomice. Imigranti jsou pro Kanadu dobří“ (respondentka akademička). Tento diskurz o ekonomické prospěšnosti imigrace navíc dlouhodobě a relativně úspěšně šíří i všechny kanadské vlády, které rovněž poukazují na demografickou potřebnost migrace, ale také neustále akcentují, že imigraci mají pevně pod kontrolou (respondentka akademička). Navíc vzhledem k tomu, že se očekává, že se přistěhovalci do Kanady relativně rychle stanou občany a většina Kanadských občanů proto může do třetí generace stále vysledovat přistěhovalce ve své rodině, si žádná kanadská politická strana nemůže dovolit být otevřeně proti-imigrační (respondenti akademička a akademik).

I z tohoto stručného shrnutí je jasné, že kanadský kontext je výrazně odlišný od kontextu českého. Zásadním cílem dosavadní české imigrační politiky byla dočasná ekonomická imigrace, což vedlo v praxi k různým režimům dočasného povolení pobytu a ad hoc projektům pro imigranty z některých států (zejména pak z Ukrajiny). Ačkoli počet cizinců žijících v České republice opět roste po skončení

poslední ekonomické recese z let 2008–2010 a čeští zaměstnavatelé nedávno prohlásili, že postrádají téměř 500 000 zaměstnanců (Hospodářská komora České republiky 2019), imigrace nikdy nebyla příliš populární ani u české veřejnosti, ani u českých politiků (Stulík a Krčál 2019). Po přistěhovaleckých vlnách v letech 2015–2016 do jiných zemí EU navíc došlo k výraznému nárůstu obav z migrace a odpovídajících proti-migračních postojů.

Nicméně i přestože česká a kanadská historie, tradice, kultura a geografie jsou značně odlišné, kanadská zkušenost v oblasti imigrace je hodná pozornosti minimálně ze dvou důvodů:

A. Pochopení toho, jak jiné země řeší otázky imigrace, může pomoci identifikovat vhodné přístupy a postupy v České republice. I Kanada se totiž rovněž v mnohém inspirovala zkušenostmi s imigrací z jiných zemí – v případě systému Express Entry konkrétně ze systémů Nového Zélandu a Austrálie. Kanadský systém výběru imigrantů je navíc obecně považován za jeden z nejlepších na světě, takže alespoň některé jeho prvky již byly napodobeny mnoha dalšími zeměmi.¹⁰

B. I když se národní kontext v mnohém liší, Kanada i Česká republika čelí několika společným výzvám – zejména se jedná o pokles počtu obyvatel v produktivním věku a o nedostatečnou nabídku kvalifikovaných pracovníků napříč klíčovými sektory ekonomiky. Při řešení těchto výzev se Česká republika (stejně jako ostatní evropské země) může naučit hodně z kanadských zkušeností obecně a z fungování systému Express Entry konkrétně, zejména pokud jde o řešení následujících otázek:

- a) efektivní propojení imigrantů s volnými pracovními místy;
- b) řízení procesu screeningu a výběru zahraničních zájemců o práci/imigraci, který je velmi náročný na finanční i lidské zdroje a
- c) řešení množství rizik vnímaných zaměstnavateli při náboru zahraničních zájemců o práci/imigraci vzhledem k omezené dostupnosti informací o jejich dovednostech, pracovních zkušenostech a kvalifikacích (Hooper a Desiderio 2016, 2) .

10. Od roku 1967, kdy Kanada zavedla první bodový systém pro výběr ekonomických imigrantů, byl tento systém s různými obměnami přijat v těchto zemích: Austrálie, Rakousko, Brazílie, Čína, Dánsko, Indie, Japonsko, Korea, Nizozemsko, Nový Zéland, Rusko, Jižní Afrika, Spojené království (Hooper a Desiderio 2016, 5).

Klíčová doporučení

Pokud jde o řešení těchto složitých otázek, náš výzkum konkrétně poukazuje na následujících šest zkušeností z Kanady, které by měly být zohledněny (nejen) českými tvůrci imigrační politiky:

1. Zavedení bodového systému se Kanadě (podobně jako celé řadě zemí) plně osvědčilo v možnostech poměrně rychlé a efektivní změny priorit. Body lze volně přesouvat dle momentálních krátkodobých ekonomických priorit či dlouhodobých sociálních strategií, případně dle vhodné kombinace obou. Další výhodou bodového systému je jeho otevřenost a kontrolovatelnost ze strany veřejných kontrolních orgánů. A především každý zájemce si tak může dopředu ověřit své šance získat nějakou formu pobytu v dané zemi.

2. K zavedení systému Express Entry v lednu 2015 nedošlo přes noc a systém jako takový není konečným bodem procesu vývoje kanadské migrační politiky (respondenti akademička a nevládní organizace). Jak poznamenali Hooper a Desiderio (2016), jedná se o „živý systém“, jehož rysy se mohou postupem času vyvíjet díky snaze Kanady k neustálému doladování národní imigrační politiky. Zkušenosti z Kanady ukazují, že schopnost přizpůsobit relativně rychle kritéria výběru imigrantů je výsledkem koncentrace většiny agend a rozhodovacích pravomocí souvisejících s migrací pod jedním ministerstvem kanadské federální vlády.¹¹ To je však podmíněno existencí širokého politického konsenzu ohledně klíčových aspektů národní imigrační politiky, který zajišťuje její celkovou kontinuitu, i když se obsazení klíčových politických pozic v rámci ministerstva pro migraci mění v čase.¹²

3. Kanada je jednou z mála zemí, které mají nejen speciální ministerstvo pro řešení agend spojených s imigrací, ale toto ministerstvo má rovněž vlastní specializované výzkumné oddělení, jehož úkolem je průběžně sledovat a vyhodnocovat, jak se imigranti uplatňují na kanadském trhu práce a jak se integrují ve společnosti. Kanada také disponuje neustále aktualizovanými databázemi se soubory longitudinálních

11. To odpovídá výsledkům nedávné srovnávací studie, která dospěla k závěru, že „bodový systém má tendenci být nejúspěšnější v zemích se silnými exekutivními pravomocemi v oblasti imigrace, které mohou být využity k pravidelnému přizpůsobení kritérií systému a bodového hodnocení v reakci na měnící se potřeby nebo priority“ (Hooper a Papademetriou 2019, 8).

12. Žádný z našich respondentů neočekával po všeobecných volbách na podzim roku 2019 zásadní změny v systému Express Entry. Většina respondentů také uvedla, že systém Express Entry se vůbec nevyskytuje v politických debatách během volební kampaně pro tyto volby.

dat a s výsledky průzkumů, které zkoumají integraci imigrantů na trhu práce, což poukazuje na důležitost tvorby politik založených na datech (evidence-based policy making) v řízení imigrace.¹³

4. Zkušenost Kanady s fungováním systému Express Entry poukazuje převážně na výhody úplné digitalizace systému výběru přistěhovalců, kde jsou žádosti předkládány a vyhodnocovány on-line, kde je komunikace mezi všemi příslušnými zúčastněnými stranami elektronická a kde jsou běžně využívána sociální média,¹⁴ která umožňují masovou komunikaci. Digitalizace tak nejen zvyšuje transparentnost a omezuje možnosti korupce, ale navíc umožňuje sběr obrovského množství údajů relevantních pro každou fázi výběrového procesu, které lze následně rovněž využít k výzkumu a hodnocení střednědobých i dlouhodobějších výsledků národní migrační politiky (Hiebert 2019, 5).

5. Kanada vynakládá značné úsilí a zdroje na udržení své pověsti velmi atraktivní země pro imigraci, včetně veletrhů v klíčových zemích původu imigrantů a poskytování integračních služeb před i po imigraci do Kanady (Immigration, Refugees and Citizenship Canada 2009). To naznačuje, že důležitá je nejen efektivita a transparentnost zpracování žádostí o imigraci, nýbrž i aktivní vyhledávání

13. Longitudinal Immigration Database (IMDB) a Longitudinal Survey of Immigrants to Canada (LSIC). IMDB integruje administrativní údaje o imigraci (např. záznamy o příjezdu stálých imigrantů) od roku 1980 s daňovými údaji od roku 1982. Poskytuje podrobné a spolehlivé informace o socioekonomických výsledcích imigrantů po jejich příjezdu, jako jsou jejich příjmy a pracovní mobilita. IMDB spojuje krátkodobé a dlouhodobé výsledky s charakteristikami v době příjezdu, jako je kategorie imigrantů, země původu a znalost úředních jazyků v Kanadě. Databáze také poskytuje informace o předvstupních zkušenostech v Kanadě, informace o získání občanství od roku 2005 a informace o poskytnutých integračních službách od roku 2013 (Statistics Canada, Government of Canada 2018). Je proto možné sledovat, jak se různé kategorie imigrantů integrují v průběhu času a porovnávat jejich výsledky na trhu práce po specifických změnách kanadské migrační politiky. Výzkum LSIC sledoval, jak se integrovali imigranti, kteří přicestovali do Kanady mezi říjnem 2000 a zářím 2001, skrze realizaci rozhovorů po šesti měsících, dvou a čtyřech letech po jejich příjezdu do země. Průzkum shromáždil informace o složení domácností, jazykových znalostech, zaměstnanosti (včetně pocitů překvalifikovanosti), příjmech, vzdělání (včetně uznání zahraničních diplomů a zahraničních pracovních zkušeností), občanství, zdraví a sociálních interakcích (včetně kulturních vazeb) (Statistics Canada, Government of Canada 2007). IMDB a LSIC proto celkově poskytují mnohem přesnější informace o vývoji výsledků u různých kategorií imigrantů na trhu práce než sčítání lidu nebo ad hoc průzkumy domácností, které poskytují pouze informace o momentálních výsledcích na trhu práce pro všechny dočasné a stálé imigranty, s uvedením roku přijetí, nikoli však kategorie imigrace v době vstupu do Kanady (Hooper a Desiderio 2016, 6).

14. Primárně pro větší informovanost viz <https://www.facebook.com/CitCanada>, <https://twitter.com/citimcanada>, <https://www.youtube.com/CitImmCanada>, <https://www.instagram.com/citimcanada/>.

a následné lákání nejvhodnějších imigrantů, aby do země přišli, zůstali tam a integrovali se do tamní společnosti. Tento pozitivní přístup ze strany veřejných institucí vede v oblasti trvalé ekonomické imigrace k příchodu imigrantů, kteří jsou v kanadské společnosti převážně vítáni, a nedochází proto k jejich stigmatizaci.

6. Slučování rodin a přijímání uprchlíků jsou považovány za klíčové a nepostradatelné prvky pro celkové dlouhodobé fungování kanadské imigrační politiky. Navíc i v případě ekonomické imigrace, která zahrnuje kombinaci dočasné a trvalé pracovní imigrace, je ta druhá považována za zásadní pro ekonomický rozvoj Kanady a jejích provincií. Proto, stejně jako v případě slučování rodin u uprchlíků, permanentní ekonomická migrace vede nejen k trvalému pobytu bezprostředně po příjezdu do Kanady, nýbrž také otevírá cestu k zisku kanadského občanství již po šesti letech. Imigranti mají po celou tuto dobu přístup ke všem sociálním podporám a veřejným službám jako občané země. Celkově proto kanadské zkušenosti akcentují význam tvorby komplexní a dlouhodobě orientované národní migrační politiky.

Příloha: Minimální požadavky v jednotlivých programech ekonomické imigrace s povolením k trvalému pobytu v Kanadě spadajících pod systém Express Entry

Federal Skilled Worker Program (FSWP)

Tento program je hlavním kanadským programem pro trvalou ekonomickou imigraci. Má minimální požadavky na odbornou praxi, jazykové schopnosti, a na vzdělání imigrantů. Jednotlivci musí splňovat všechny následující minimální požadavky, aby byli způsobilí pro účast v tomto programu:

- Minimálně jeden rok nepřetržité odborné praxe na plný úvazek.
- Jazyková znalost odpovídající stupni 7 kanadského hodnocení, prokázaná relevantním jazykovým testem.
- Středoškolské nebo vyšší vzdělání, potvrzené kanadským hodnocením výsledků vzdělávání (Education Credential Assessment, viz výše).
- Nejméně 67 bodů (ze 100 bodů maximálně) na bodové škále vytvořené speciálně pro hodnocení žádostí v rámci tohoto program (viz níže).

Pokud žadatel splní výše uvedené všechny minimální požadavky, pak Ministerstvo pro migraci, uprchlíky a občanství Kanady posoudí jeho/její žádost na 100bodové škále, která se použije pouze k posouzení způsobilosti pro tento imigrační program (tedy zcela odděleně od Komplexního systému hodnocení používaného v systému Express Entry, který byl popsán výše).

Žadatelé mohou získávat body v šesti oblastech: jazykové znalosti (až 28 bodů), vzdělání (až 25 bodů), pracovní zkušenosti (až 15 bodů), věk (až 12 bodů), pracovní nabídka (až 10 bodů) a adaptabilita (až 10 bodů za faktory ovlivňující to, jak dobře se žadatel/migrant a případně i jeho/její manžel/ka pravděpodobně integruje v Kanadě – tedy předchozí studium, práce či příbuzní v Kanadě). Na jaře 2019 byl minimální počet bodů nutných pro způsobilost pro účast v tomto programu 67 bodů pro jednotlivce, kteří jsou pak rovněž způsobilí k zařazení do zásobníku systému Express Entry. Teprve pak se použije Komplexní systém hodnocení systému Express Entry pro posouzení žadatele.

Pro další informace o programu viz <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/eligibility/federal-skilled-workers/six-selection-factors-federal-skilled-workers.html> .

Federal Skilled Trades Program (FSTP)

Tento program byl zaveden až v roce 2013 jako reakce na narůstající nedostatek středně kvalifikovaných pracovníků v Kanadě (tedy kvalifikovaní pracovníci, kteří ale nezbytně nemají vysokoškolské vzdělání), zejména v sektorech, které byly potřebné během ropného boomu v západní Kanadě a Newfoundlandu (Sweetman 2017, 281). Program je proto určen pouze pro žadatele s pracovní nabídkou a s pracovními zkušenostmi ve vybraných oborech. Aby byli jednotlivci v rámci tohoto programu způsobilí, musí splňovat následující kritéria:

- Jazykové schopnosti v psaní, čtení, poslechu, mluvení (znalosti odpovídající stupni 5 kanadského hodnocení pro mluvení a poslech a stupni 4 pro čtení a psaní), prokázané relevantním jazykovým testem.
- Alespoň 2 roky praxe na plný úvazek (nebo odpovídající pracovní zkušenost na částečný úvazek) v relevantním odborném povolání během 5 let před podáním žádosti.
- Splnit požadavky na pracovní místa pro následující kvalifikované povolání, jak je stanoveno v kanadské Národní soustavě povolání, s výjimkou potřebného osvědčení o kvalifikaci:
 - Hlavní skupina číslo 72, průmyslové, elektrotechnické a stavební povolání.
 - Hlavní skupina číslo 73, povolání v oblasti údržby a provozu zařízení.
 - Hlavní skupina číslo 82, vedoucí a technická pracovní místa v oblasti přírodních zdrojů, zemědělství a související výroby.
 - Hlavní skupina číslo 92, dohled nad zpracovatelskými, výrobními a inženýrskými podniky a operátoři centrálního řízení.
 - Vedlejší skupina číslo 632, kuchaři a vrchní kuchaři.
 - Vedlejší skupina číslo 633, řezníci a pekaři.
- Platná pracovní nabídka na plný úvazek na dobu nejméně 1 roku nebo osvědčení o kvalifikaci v tomto povolání vydané kanadským provinčním nebo federálním úřadem.

Další informace o programu, viz <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/eligibility/skilled-trades.html>.

Canadian Experience Class (CEC)

Tento program byl zaveden v roce 2008 s cílem nabídnout kratší a jednodušší imigrační proceduru pro žadatele, kteří již byli v Kanadě, měli kanadskou pracovní zkušenost v zaměstnání s vyššími dovednostmi nebo byli zahraničními absolventy kanadských vysokých škol. Aby byli jednotlivci v rámci tohoto programu způsobilí, musí splňovat následující kritéria:

- Jazykové schopnosti v psaní, čtení, poslechu, mluvení (znalosti odpovídající stupni 7 kanadského hodnocení pro manažerské a vysoce kvalifikované pozice a stupni 5 pro ostatní kvalifikované pozice), prokázané relevantním jazykovým testem.
- Mít alespoň 1 rok kvalifikované praxe v Kanadě v posledních 3 letech před podáním žádosti o imigraci. Tato práce musela být:
 - Na plný úvazek nebo na odpovídající dobu na částečný úvazek.
 - Legálně provozovaná v Kanadě.
- Středoškolské nebo vyšší vzdělání, potvrzené kanadským hodnocením výsledků vzdělávání (Education Credential Assessment).

Podle kanadské Národní soustavy povolání (viz <http://noc.esdc.gc.ca/English/home.aspx>) kvalifikovaná praxe znamená:

- Manažerské pozice (kvalifikace úroveň 0).
- Profesionální pozice (kvalifikace úroveň A).
- Technické pozice a certifikované živnosti (kvalifikace úroveň B).

Žadatelé musí prokázat, že vykonávali povinnosti stanovené v hlavním profesním popisu v kanadské Národní soustavě povolání. To zahrnuje všechny základní povinnosti a většinu tam uvedených hlavních povinností. Do tohoto programu se nezapočítává samostatná výdělečná činnost (české OSVČ) a pracovní zkušenosti získané studenty denního studia v Kanadě.

Další informace o programu, viz <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/eligibility/canadian-experience-class.html> .

Bibliografie

- Aydem Aydemir, Abdurrahman, and Chris Robinson. 2008. 'Global Labour Markets, Return, and Onward Migration'. *The Canadian Journal of Economics / Revue Canadienne d'Economique*. 41 (4): 1285–1311.
- Canada, Employment and Social Development. 2016. 'Hire a Temporary Foreign Worker'. Program descriptions. 25 January 2016.
<https://www.canada.ca/en/employment-social-development/services/foreign-workers.html>.
- Canadian Museum of Immigration at Pier 21. n.d. 'Canadian Immigration Acts and Legislation | Pier 21'. Accessed 22 May 2019.
<https://pier21.ca/research/immigration-history/canadian-immigration-acts-and-legislation>.
- Department of Employment and Social Development Canada. n.d. 'Your Career Starts Here - Job Bank'. Accessed 24 May 2019.
<https://www.jobbank.gc.ca/home>.
- Employment and Social Development Canada. 2018. 'Temporary Foreign Worker Program 2010-2017 - Open Government Portal'. 1 October 2018.
<https://open.canada.ca/data/en/dataset/c65d2014-ef25-4781-b9b2-e13a7293b72d>.
- Green, Alan G., and David Green. 2004. 'The Goals of Canada's Immigration Policy: A Historical Perspective.' *Canadian Journal of Urban Research* 13 (1): 102–39.
- Green, Alan G., and David A. Green. 1999. 'The Economic Goals of Canada's Immigration Policy: Past and Present'. *Canadian Public Policy / Analyse de Politiques* 25 (4): 425–51. <https://doi.org/10.2307/3552422>.
- Hiebert, Daniel. 2019. 'The Canadian Express Entry System for Selecting Economic Immigrants: Progress and Persistent Challenges'. Washington, DC: Migration Policy Institute. <https://www.migrationpolicy.org/research/canadian-express-entry-system-selecting-economic-immigrants>.
- Hooper, Kate, and Maria Vincenza Desiderio. 2016. 'The Canadian Expression of Interest System: A Model to Manage Skilled Migration to the European Union?' <https://www.migrationpolicy.org/research/canadian-expression-interest-system-model-manage-skilled-migration-european-union>.
- Hooper, Kate, and Demetrios G. Papademetriou. 2019. 'Competing Approaches to Selecting Economic Immigrants: Points-Based vs. Demand-Driven Systems'. Washington, D.C.: Migration Policy Institute.
<https://www.migrationpolicy.org/research/selecting-economic-immigrants-points-based-demand-driven-systems>.
- Hospodářská komora České republiky. 2019. 'Vláda zítra rozhodne, zda nařídí zaměstnavatelům mzdově zvýhodňovat ukrajinské zaměstnance před českými. Hospodářská Komora Je Proti.' 2 June 2019.

- https://www.komora.cz/press_release/vlada-zitra-rozhodne-zda-naridi-zamestnavatelum-mzdove-zvyhodnovat-ukrajinske-zamestnance-pred-ceskymi-hospodarska-komora-je-proti/.
- House of Commons of Canada. 2016. 'Temporary Foreign Worker Program'. Committee Report No. 4-HUMA (42-1). Standing Committee on Human Resources, Skills and Social Development and the Status of Persons with Disabilities, House of Commons of Canada.
<https://www.ourcommons.ca/DocumentViewer/en/42-1/HUMA/report-4>.
- Immigration, Refugees and Citizenship Canada. n.d. 'Departmental Results Report 2016-2017'. n.d. http://publications.gc.ca/collections/collection_2017/ircc/Ci1-29-2017-eng.pdf.
- — —. 2009. 'Prepare for Life in Canada'. 31 May 2009.
<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/new-immigrants/prepare-life-canada.html>.
- — —. 2015a. 'Submit an Express Entry Profile: Not Invited to Apply'. Not available. 1 January 2015. <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/submit-profile/next-steps-not-invited.html>.
- — —. 2015b. 'Submit an Express Entry Profile: Respond to an Invitation'. Not available. 1 January 2015. <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/submit-profile/respond-invitation.html>.
- — —. 2016. 'Get Help before Arriving in Canada – Pre-Arrival Services'. 7 March 2016. <http://www.cic.gc.ca/english/newcomers/before-services.asp>.
- — —. 2017. 'Hire a Temporary Worker through the Temporary Foreign Worker Program'. Service initiation. 31 March 2017.
<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/work-canada/hire-foreign-worker/temporary/temporary-foreign-worker-program.html>.
- — —. 2018a. 'Documents for Express Entry'. 26 June 2018.
<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/documents.html>.
- — —. 2018b. 'Fee List'. 25 July 2018.
<http://www.cic.gc.ca/english/information/fees/fees.asp#economic>.
- — —. 2019a. 'Express Entry Rounds of Invitations'. Not available. 1 December 2019.
<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/submit-profile/rounds-invitations.html>.
- — —. 2019b. 'Comprehensive Ranking System (CRS) Criteria – Express Entry'. Service initiation. 5 December 2019. <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/express-entry/eligibility/criteria-comprehensive-ranking-system/grid.html#a1>.

- Joshi-Koop, Jonathan - Assistant Director, Express Entry, Strategic Policy Planning, Immigration, Refugees and Citizenship Canada. 2019. 'Introduction to Express Entry'. March.
- Kelley, Ninette, and Michael J. Trebilcock. 2010. *The Making of the Mosaic: A History of Canadian Immigration Policy*. University of Toronto Press.
- Liebig, Thomas. 2016. 'Recruiting for Success: Challenges for Canada's Labour Migration System'. OECD – International Migration Division.
<http://www.oecd.org/migration/mig/recruiting-for-success-Canada.pdf>.
- Statistics Canada, Government of Canada. 2007. 'Longitudinal Survey of Immigrants to Canada (LSIC)'. 24 October 2007.
<http://www23.statcan.gc.ca/imdb/p2SV.pl?Function=getSurvey&Id=30691>.
- — —. 2018. 'Longitudinal Immigration Database (IMDB)'. 3 December 2018.
<http://www23.statcan.gc.ca/imdb/p2SV.pl?Function=getSurvey&SDDS=5057>.
- Stulík, Ondřej, and Petr Krčál. 2019. 'Surfování Na Migrační Vlně v Době Populismu: Sekuritizace Migrace Ze Strany Poslanců Parlamentu České Republiky'. *Acta Politologica* 11 (2): 1–17. https://doi.org/10.14712/1803-8220/8_2019.
- Sweetman, Arthur. 2017. 'Canada's Immigration System: Lessons for Europe?' *Intereconomics - Review of European Economic Policy* 2017 (5): 277–84.
- Vineberg, Robert. 2019. 'Improving Canada's Selection of Economic Immigrants'. *The School of Public Policy Publications - SPP Briefing Paper*, SPP Briefing Paper, 11 (33). <https://doi.org/10.11575/sppp.v12i0.53036>.